

FOCUS NR. 46

Demografische barometer 2021 van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

JEAN-PIERRE HERMIA

Oversterfte, sluiting van de grenzen, massale stadsvlucht, babyboom... door de coronapandemie kregen in 2020 verschillende kernelementen van de Brusselse demografie heel wat media-aandacht. Maar hoe zit het met de cijfers? Hoe zag de reële evolutie van de Brusselse bevolking eruit in 2020? In deze Focus bespreken we elk van de componenten van de evolutie van de bevolking in het licht van de coronacrisis.

Inleiding

De coronapandemie heeft het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG) in 2020 zwaar getroffen (BISA, 2021). In januari 2021 publiceerden het Federaal Planbureau (FPB) en het Belgische statistiekbureau (Statbel) hun recentste demografische vooruitzichten, rekening houdend met het mogelijke effect van Covid-19 op de evolutie van de bevolking (FPB en Statbel, 2021). Inclusief voorlopige sterftcijfers en voorlopige cijfers met betrekking tot internationale migraties voorspelden deze vooruitzichten voor het Brussels Gewest een afname van de bevolking met meer dan 3 000 inwoners in het jaar 2020. Intussen heeft Statbel zijn bevolkingsstatistieken voor het jaar 2020 gepubliceerd, dit keer op basis van definitieve cijfers.

Hoe is de Brusselse bevolking echt geëvolueerd in 2020? In deze Focus willen we die vraag beantwoorden op basis van de bevolkingsstatistieken van Statbel, die afkomstig zijn van het Rijksregister. Deze gegevens hebben met name betrekking op de veranderingen (geboorten, overlijdens en migraties) voor het jaar 2020 die de evolutie van de Brusselse bevolking¹ tot 1 januari 2021 verklaren.

Zeere lage stijging van de bevolking in het BHG in 2020

In de loop van 2020 **kreeg het Brussels Hoofdstedelijk Gewest er 1 715 inwoners bij** (①), wat neerkomt op een relatieve groei van +0,14 %. Zo heeft het BHG, ondanks de coronacrisis, zijn bevolkingsgroei sinds 1996 ononderbroken voortgezet².

De **Brusselse bevolkingsgroei is in 2020 zeer beperkt** in vergelijking met 2019. Het gaat bovendien om de zwakste bevolkingsgroei sinds 1998 (②). Op 1 januari 2021 telt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest **1 219 970 inwoners**. Het is nog nooit zo dichtbevolkt geweest.

De bevolkingsgroei in het BHG is hoger dan in het Waalse Gewest (+0,08 %), waar de groei bijzonder laag is, en de helft lager dan in Vlaanderen (+0,36 %).

Zoals al een tiental jaar systematisch het geval is (②), valt de jaarlijkse bevolkingsgroei ook in 2020 te verklaren door een **positief natuurlijk saldo** (+4 863) (→ [Glossarium](#)) en een **positief internationaal migratiesaldo** (+13 635) (→ [Glossarium](#)). Samen compenseren die laatste twee factoren het **zeer negatieve interne migratiesaldo** (-17 319) (→ [Glossarium](#)).

1 LOOP VAN DE BEVOLKING IN HET BHG (2016 TOT 2020)

	2016	2017	2018	2019	2020
Bevolking op 1 januari	1 187 890	1 191 604	1 198 726	1 208 542	1 218 255
Natuurlijke loop					
Geboorten	17 923	17 709	17 377	16 635	15 847
Sterfgevallen	9 066	9 031	8 919	8 916	10 984
<i>Natuurlijk saldo</i>	8 857	8 678	8 458	7 719	4 863
Interne migratieloop					
Interne immigraties	24 381	25 129	25 254	25 089	23 585
Interne emigraties	39 124	39 430	40 162	40 811	40 904
<i>Intern migratiesaldo</i>	-14 743	-14 301	-14 908	-15 722	-17 319
Internationale migratieloop					
Internationale immigraties	47 902	50 773	53 523	54 317	42 748
Inwijkingen	40 066	42 352	44 873	46 184	35 993
Heringeschreven na schrapping	5 501	6 219	6 570	6 350	5 341
Veranderd van register (binnen)	2 335	2 202	2 080	1 783	1 414
Internationale emigraties	37 985	38 193	36 527	36 518	29 113
Uitwijkingen	17 460	17 777	18 530	17 921	14 283
Schrappingen	20 397	20 234	17 821	18 358	14 556
Veranderd van register (buiten)	128	182	176	239	274
<i>Internationaal migratiesaldo</i>	9 917	12 580	16 996	17 799	13 635
Statistische aanpassing	-317	165	-730	-83	536
Bevolking op 1 januari van het volgende jaar	1 191 604	1 198 726	1 208 542	1 218 255	1 219 970
Jaarlijkse aangroei	3 714	7 122	9 816	9 713	1 715

Bron: Statbel (RR)

Daling van het natuurlijke saldo, dat evenwel positief blijft in het BHG

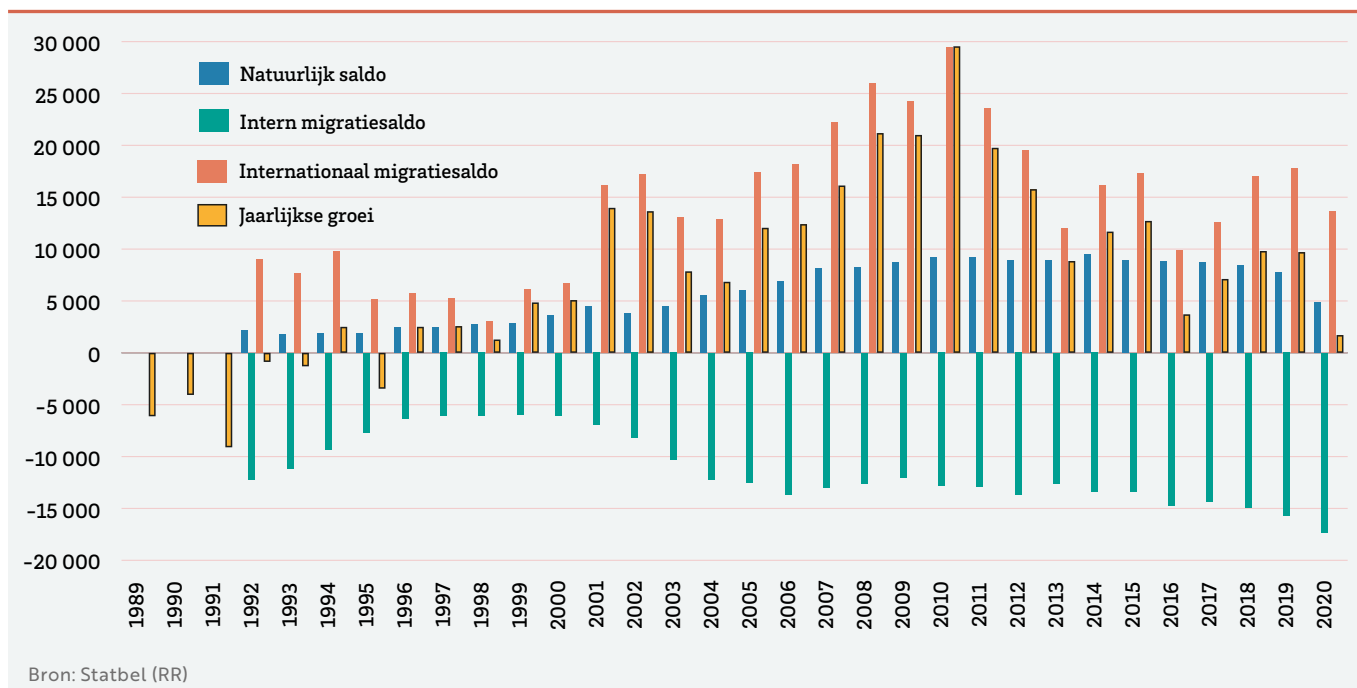
In het jaar 2020 bedraagt het overschot van het aantal geboorten ten opzichte van het aantal sterfgevallen, d.w.z. het **natuurlijke saldo, slechts +4 863 eenheden** in het BHG. Dat is de laagste waarde sinds het jaar 2003 (3). Tussen 2003 en 2019 was het natuurlijke saldo immers gestegen tot meer dan 8 000 eenheden. Bijgevolg droeg het in die jaren aanzienlijk bij tot de groei van de Brusselse bevolking (→ *Kader*).

In het BHG wordt het jaar 2020 dan ook gekenmerkt door een aanzienlijk lager natuurlijk saldo dan in het vorige decennium. Welke elementen verklaren die buitengewoon lage waarde?

Sterke stijging van het sterftecijfer in 2020 in Brussel

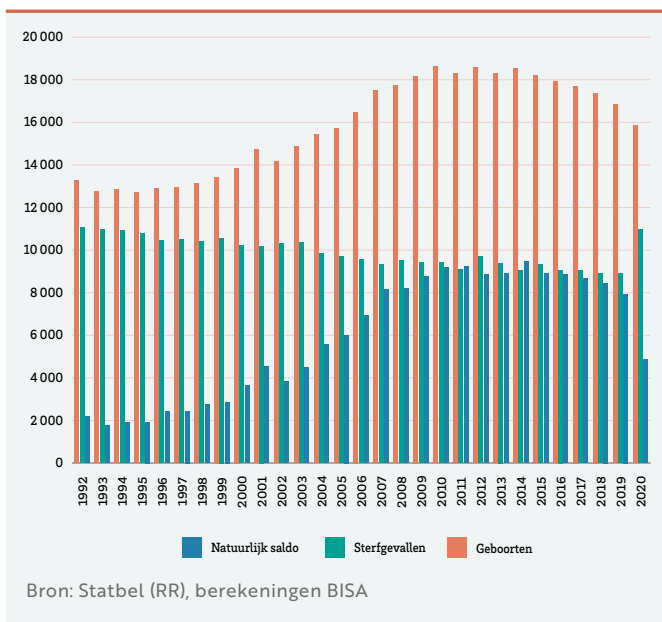
10 984 Brusselaars overleden in 2020, een **stijging met 23 % ten opzichte van 2019** en met 21 % ten opzichte van het gemiddelde voor de periode 2015-2019 (4)³. Die zeer aanzienlijke toename van het aantal sterfgevallen houdt verband met de aanhoudende Covid-19-pandemie, die het BHG sinds maart 2020 treft.

2 COMPONENTEN VAN DE EVOLUTIE VAN DE BEVOLKING IN HET BHG (JAREN 1989 TOT 2020)

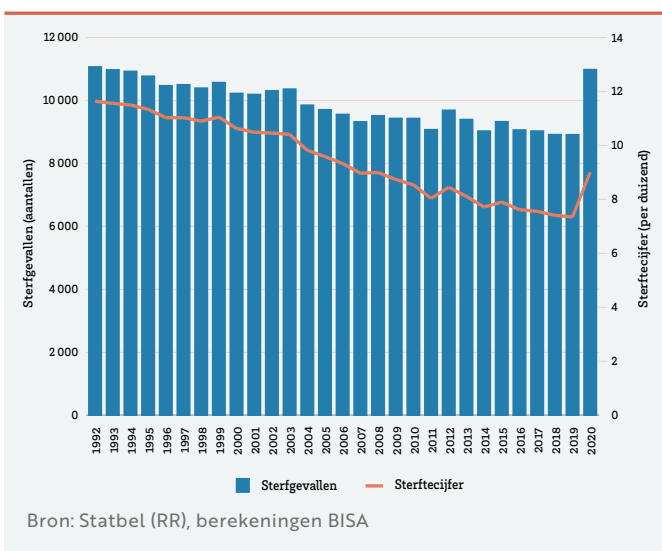
Bron: Statbel (RR)

3 EVOLUTIE VAN DE GEBOORTEN, STERFGEVALLEN EN NATUURLIJKE SALDI VAN 1992 TOT 2020 IN HET BHG

Het bruto sterftcijfer (→ [Glossarium](#)) bedraagt 9,0 % in 2020 in het Brussels Gewest, tegenover 7,3 % in 2019. Hoewel deze indicator duidelijk toeneemt, blijft hij ver onder de waarden die zijn vastgesteld in het Vlaamse Gewest (10,7 %) en in Wallonië (12,3 %), waar het bruto sterftcijfer eveneens aanzienlijk toeneemt⁴. Als gevolg van de relatieve verjonging van de bevolking tussen 1990 en 2016 is het BHG van een gewest met een vergrijzende bevolking veranderd in een gewest met een over het algemeen jonge bevolking. Dat heeft mechanisch geleid tot een daling van het sterftcijfer, aangezien de proportie van de oudere bevolking, die het grootste risico loopt om te sterven, is afgenomen (4).

4 EVOLUTIE VAN HET AANTAL STERFGEVALLEN EN HET STERFTCIJFER IN HET BHG VAN 1992 TOT 2020

Brussels geboortecijfer blijft dalen in 2020

In 2020 werden 15 847 geboorten geregistreerd in het Brussels Gewest. Dit cijfer is **voor het zesde opeenvolgende jaar** gedaald (6). Met andere woorden: de laatste zes jaar worden er steeds minder kinderen geboren in het BHG. Als gevolg daarvan is het

Het BHG, een uitzonderlijk natuurlijk saldo vergeleken met de andere twee gewesten

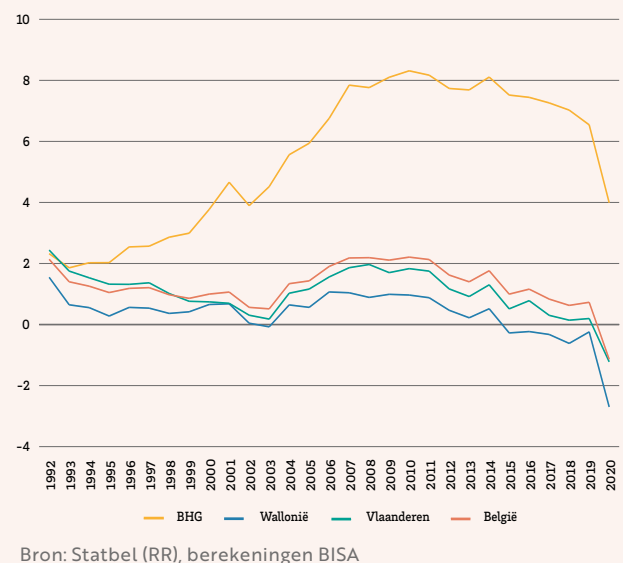
Sinds enkele decennia onderscheidt het BHG zich van de andere twee gewesten, omdat het natuurlijke saldo er een belangrijke rol speelt voor de bevolkingsgroei. In het Vlaams Gewest en in Wallonië speelt het natuurlijke saldo een minder gunstige rol voor de bevolkingsgroei. In verhouding tot de bevolking van elk gewest worden sinds 1992 in Wallonië systematisch de laagste waarden vastgesteld (5), en is het natuurlijke saldo sinds 2015 zelfs negatief. In het Vlaams Gewest is het natuurlijke saldo groter dan in Wallonië, maar veel kleiner dan in het BHG.

In het BHG blijft het saldo in 2020, ondanks de coronapandemie, positief (+4 863 eenheden). Zowel in Wallonië als in het Vlaamse Gewest is het echter negatief. De aanzienlijke oversterfte als gevolg van de coronapandemie heeft ertoe geleid dat het aantal sterfgevallen er het aantal geboorten overtreft (met meer dan 8 000 eenheden in het Vlaamse Gewest en met bijna 10 000 eenheden in Wallonië).

Hoe kan de Brusselse uitzondering worden verklaard? De leeftijdsstructuur van de bevolking van het BHG verklaart die grotendeels:

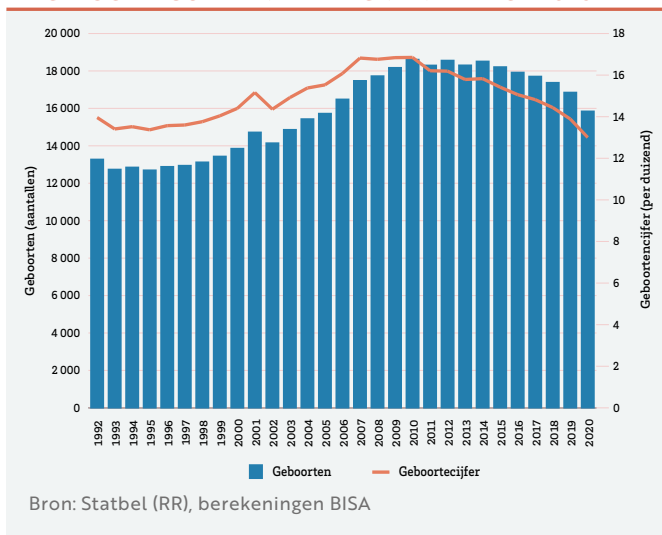
- Enerzijds is het sterftcijfer er lager door het lagere aandeel ouderen (d.w.z. personen met het hoogste sterfterisico);
- Anderzijds is het geboortecijfer er hoger, met name als gevolg van een groter aandeel vrouwen in de vruchtbare leeftijd.

5 EVOLUTIE VAN HET RELATIEVE NATUURLIJKE SALDO VAN 1992 TOT 2020 IN DE 3 GEWESTEN VAN HET LAND (%)

aantal geboorten tussen 2014 en 2020 met bijna 15 % gedaald. Het bruto geboortecijfer (→ [Glossarium](#)) is de laatste 10 jaar met bijna 23 % gedaald, van 16,9 % in 2010 tot 13,0 % in 2020.

6 EVOLUTIE VAN HET AANTAL GEBOORTEN EN HET GEBOORTECIJFER IN HET BHG VAN 1992 TOT 2020

Hoewel het bruto geboortecijfer in 2020 in Brussel aanzienlijk hoger blijft dan in het Vlaamse Gewest (9,5 %) en in Wallonië (9,6 %), zijn de verschillen tussen de waarden van deze indicator in het BHG en de andere twee gewesten kleiner geworden in vergelijking met 2010. Het hogere geboortecijfer in het Brussels Gewest wordt met name verklaard door een hoger aandeel vrouwen tussen 20 en 44 jaar, d.w.z. in de vruchtbare leeftijd.

De daling van het geboortecijfer die sinds 2010 in het Brussels Gewest wordt vastgesteld, kan enerzijds worden verklaard door de sociaal-economische gevolgen van de economische crisis van 2008, en anderzijds door de toenemende onzekerheid over de toekomstige evolutie van onze samenleving (BISA, 2021). De economische crisis heeft gevolgen gehad voor de timing van de vruchtbaarheid (uitstel van geboorten). De onzekerheid heeft gevolgen gehad voor het aantal gewenste kinderen (BISA, 2021).

De impact van de coronapandemie op het Brusselse geboortecijfer is in 2020 nog niet waarneembaar, gezien de tijdsperiode van negen maanden tussen de conceptie en de geboorte, en het feit dat het Brussels Gewest pas vanaf maart 2020 getroffen is. Hoe groot zou de impact kunnen zijn?

In het geval van het Brussels Gewest⁵ wijzen de voorlopige cijfers over het aantal geboorten in de eerste zes maanden van 2021 op een verdere daling van het geboortecijfer (Statbel, 2021). Dat is met name het geval voor de maand januari 2021 – 9 maanden na april 2020, de periode van de strengste lockdown – met ongeveer 20 % minder geboorten dan in 2019. Dat is ook het geval voor de maanden mei en juni 2021, waarin het geboortecijfer 10 % lager ligt dan in 2020. Deze cijfers moeten evenwel met de nodige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd. We zullen de evolutie over heel 2021 moeten afwachten om te zien of het geboortecijfer in het Gewest echt opnieuw aanzienlijk is gedaald.

Brussel, minder aantrekkelijk tijdens de gezondheids crisis?

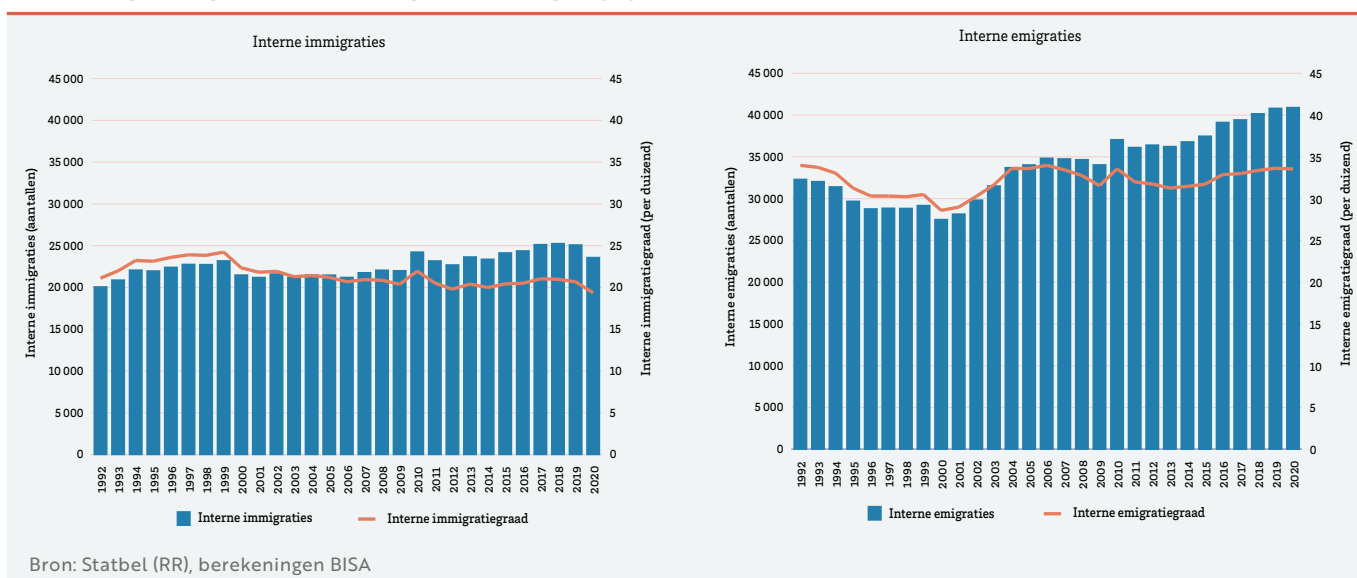
Vanaf maart 2020 en de eerste coronagolf werd in de media melding gemaakt van het groeiende verlangen van de bevolking naar een woning met een eigen privétuin. Aangezien het aanbod van dit type woningen in het Brussels Gewest beperkt is, zou dat geleid hebben tot een versnelling van de stadsvlucht. Wat is er in 2020 werkelijk gebeurd op het gebied van interne migraties?

In 2020 zijn 23 585 personen uit de rest van België in het Brussels Gewest komen wonen. Het aantal interne immigraties schommelt al bijna 30 jaar tussen 20 000 en 26 000 eenheden (7). Het interne immigratiecijfer, dat dit aantal immigranten in verhouding plaatst tot de bevolking van het Gewest, is sinds de jaren 2000 licht gedaald. Dat is een goede indicator voor de aantrekkelijkheid voor migranten van het Gewest.

In vergelijking met 2019 is het aantal interne immigraties in het BHG aanzienlijk gedaald: met 1 500 eenheden of 6 %. Deze aanzienlijke daling zou een direct gevolg kunnen zijn van de coronapandemie. Heeft het BHG tijdens de gezondheids crisis een deel van zijn aantrekkelijkheid voor migranten verloren, met name onder jongvolwassenen die op eigen benen gaan staan en zich gewoonlijk sterk tot het Gewest aangetrokken voelen? Maar het is ook mogelijk dat de lockdown de verhuizing van een aantal mensen simpelweg heeft uitgesteld en dat zij in 2021 alsnog zullen migreren.

Tijdens dezelfde periode, in 2020, vertrokken 40 904 personen uit het Brussels Gewest om zich elders in het koninkrijk te

7 8 EVOLUTIE VAN DE AANTALLEN INTERNE IMMIGRATIES EN EMIGRATIES EN VAN DE INTERNE IMMIGRATIE- EN EMIGRATIEGRAAD IN HET BHG VAN 1992 TOT 2020

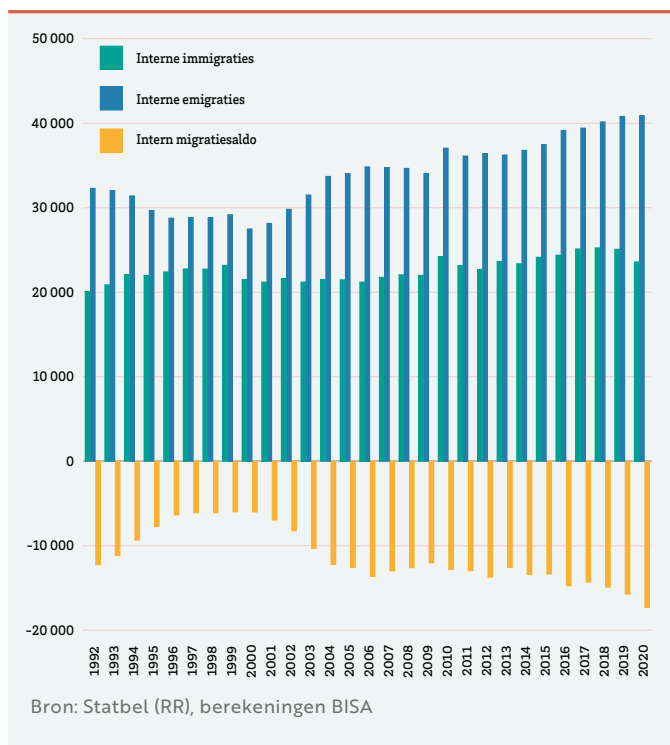

vestigen. Dat aantal is zeer stabiel ten opzichte van 2019. Betekent dit dat er geen direct effect is van de gezondheidscrisis op het aantal vertrekkers uit het BHG in 2020? Ook in dit geval is het mogelijk dat bepaalde verhuizingen zijn uitgesteld. Dat moet nog blijken uit de toekomstige cijfers voor 2021. Het is in ieder geval nog te vroeg om te kunnen spreken van een nieuwe massale uittocht naar het platteland.

Het verschil tussen de interne immigratie en de interne emigratie is het **interne migratiesaldo**. Dat bedraagt -17 319 eenheden in 2020. Dit saldo heeft sinds 2000 de neiging om in absolute waarde toe te nemen (2) en (9): het aantal vertrekkers uit het Gewest wordt steeds groter dan het aantal inschrijvingen in het Gewest. Het **is nog nooit zo negatief geweest** sinds de oprichting van het Gewest in 1989. De negatieve waarde is tussen 2000 en 2020 verdrievoudigd en het is meer dan ooit een negatief element in de evolutie van de bevolking.

Tussen 2019 en 2020 is dit interne migratiesaldo in absolute waarde nog toegenomen, met 1 600 eenheden, of bijna 10 %. Desalniettemin heeft het BHG, in tegenstelling tot wat misschien beweerd werd, in 2020 geen nieuwe stadsvluchtexplosie gekend, maar eerder een afname van zijn aantrekkingskracht voor interne migratie. Vanwege de lockdown en de onzekerheid in verband met de coronapandemie is een aantal verhuizingen

9 EVOLUTIE VAN HET AANTAL IMMIGRATIES EN EMIGRATIES EN VAN HET INTERNE MIGRATIESALDO IN HET BHG VAN 1992 TOT 2020

mogelijk uitgesteld tot 2021. Er wordt dan ook met grote belangstelling uitgekeken naar de cijfers van het jaar 2021.

Sterke daling van de internationale migraties

Van 18 maart tot 15 juni 2020 waren de grenzen tussen België en andere landen gesloten door de coronapandemie. In eerste instantie werden ze opnieuw geopend van en naar de Europese Unie⁶, en daarna volgden ook de grenzen met andere landen,

afhankelijk van de respectieve gezondheidssituatie in België⁷ en in het betrokken land. Hebben deze strikte sluiting van de grenzen gedurende bijna 3 maanden, en de daaropvolgende gedeeltelijke en voorwaardelijke heropening, de internationale migraties in het BHG drastisch verminderd?

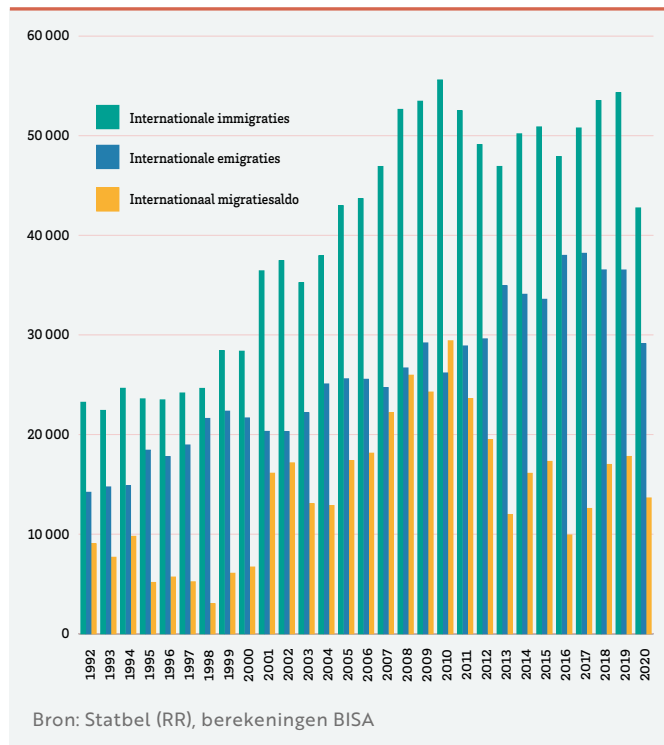
Tijdens het jaar 2020 zijn alle belangrijke administratieve vormen van migratie tussen het Brussels Gewest en het buitenland in aantal afgenomen, en wel met 16 tot 22 % (10) (11) (12):

- Wat de internationale immigratie betreft, daalden de inschrijvingen met 22 % en 10 200 eenheden, de herinschrijvingen na schrapping met 16 % en 1 000 eenheden, en tot slot het aantal asielzoekers met vluchtelingenstatuut met 21 % en 400 eenheden. Het BHG registreerde dus in totaal 42 748 immigraties uit het buitenland, 21 % minder dan in 2019.
- Wat de internationale emigratie betreft, daalden de uitschrijvingen met 20 % of 7 400 eenheden, en de schrappingen van ambtswege met 21 % of 3 800 eenheden. Het Gewest registreerde in totaal 29 113 emigraties naar het buitenland, hetzij 20 % minder dan in 2019.

Het verschil tussen de internationale immigraties en emigraties resulteert in een **internationaal migratiesaldo** van +13 635 eenheden, **een daling** met meer dan 4 000 eenheden of 23 % ten opzichte van het jaar voordien (10).

Die daling van de belangrijkste positieve drijvende kracht achter de aangroei van de Brusselse bevolking is veel minder groot dan volgens de laatste demografische prognoses van het FPB en

10 EVOLUTIE VAN HET AANTAL IMMIGRATIES EN EMIGRATIES EN VAN HET INTERNATIONALE MIGRATIESALDO IN HET BHG VAN 1992 TOT 2020

Statbel werd verwacht (BISA, 2021). Daarin werd uitgegaan van een daling van het aantal internationale immigraties en emigraties met respectievelijk 51 % en 48 %, wat zou resulteren in een daling van het internationale migratiesaldo met 61 %. Dat laatste zou slechts +7 000 eenheden bereikt hebben, hetzij 10 800 minder dan in 2019.

11 12 EVOLUTIE VAN DE AANTALLEN INTERNATIONALE IMMIGRATIES EN EMIGRATIES EN VAN DE INTERNATIONALE IMMIGRATIE- EN EMIGRATIEGRAAD IN HET BHG VAN 1992 TOT 2020

De impact van de coronapandemie op de internationale migratiestromen in Brussel is reëel, maar beperkter dan verwacht (10). Hoewel het netto internationale migratiesaldo in 2020 dus zeker lager is dan in 2019, overtreft het dat van 2013, 2016 en 2017, toen het aantal internationale emigraties telkens zeer hoog was.

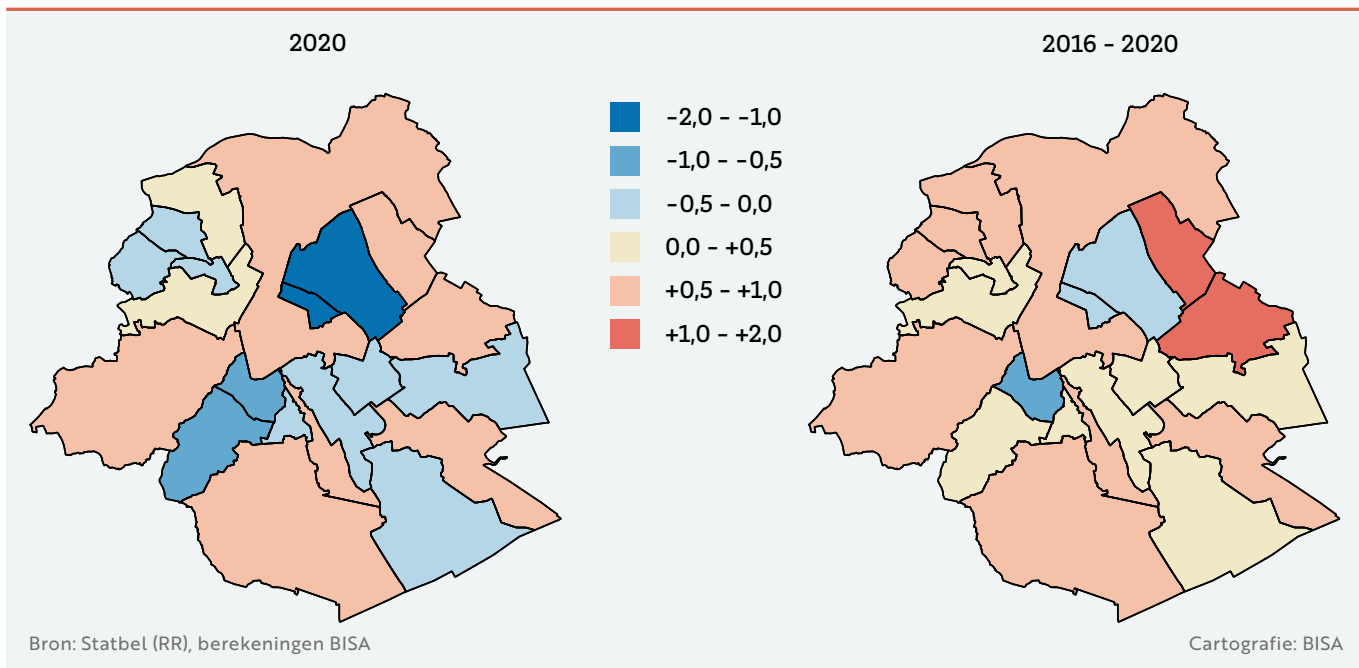
De bevolking neemt in 2020 af in 11 van de 19 gemeenten

Hoewel BHG als geheel in 2020 toch een bevolkingsgroei kent, heeft de bevolkingstoename betrekking op slechts 8 van de 19 Brusselse gemeenten (13). De groei is het hoogst in vijf

gemeenten en bedraagt er bijna 1%: Anderlecht, Oudergem, Ukkel, Evere en de Stad Brussel.

Tegelijkertijd verliezen 11 van de 19 gemeenten inwoners in 2020. Dat is met name het geval voor de meeste gemeenten van de eerste kroon (→ Glossarium). De grootste dalingen worden waargenomen in Sint-Gillis en Schaarbeek (-1,0%), en vooral in Sint-Joost-ten-Node (-1,4%). Deze drie gemeenten zijn overigens degenen waarvan het inwonerstal de laatste vijf jaar is gedaald (14). Anderzijds is de bevolking het meest toegenomen in de gemeenten van de tweede kroon (→ Glossarium), met Evere en Sint-Lambrechts-Woluwe op kop.

13 14 GEMIDDELD JAARLIJKS GROEICIJFER VAN DE BEVOLKING PER GEMEENTE (%)

De Brusselse bevolking onderscheidt zich van de andere twee gewesten in 2021

Op 1 januari 2021 is de bevolking van het Brussels Gewest **relatief jonger dan die van de andere twee gewesten** van het land. Het percentage 65+ers bedraagt slechts 13 %, tegenover bijna 20 % in het Vlaams Gewest en Wallonië. Anderzijds zijn er relatief meer jongeren onder de 18 jaar (23 %, tegenover bijna 20 % in de andere twee regio's). Tot slot onderscheidt het Brussels Gewest zich vooral door het hogere aandeel van de bevolking in de actieve leeftijd (18-64 jaar). Ze vertegenwoordigt 64 % van de bevolking, tegenover bijna 60 % in de andere twee gewesten.

De buitenlandse bevolking, d.w.z. alle inwoners die niet de Belgische nationaliteit hebben, bedraagt op 1 januari 2021 432 700 personen⁸, d.w.z. **35,5 % van de Brusselse bevolking**. Dit aandeel neemt voor het 16de opeenvolgende jaar toe in het BHG. Het is nu meer dan driemaal hoger dan in het Vlaamse Gewest (9,5 %) en in het Waalse Gewest (10,4 %).

Tot slot bedroeg op 1 januari 2021 het **aantal particuliere huishoudens** in het Brussels Gewest **559 260**, een toename met 3 293 eenheden in de loop van 2020. Dat komt overeen met een relatieve groei van 0,59 %, wat veel hoger is dan de groei van de bevolking (+0,14 %). Als gevolg daarvan is de gemiddelde grootte van de particuliere huishoudens in 2020 licht gedaald.

Samengevat

Het jaar 2020 werd wereldwijd gekenmerkt door de coronapandemie. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is de bevolking zeer licht gestegen, wat afwijkt van de laatste demografische prognoses van het Federaal Planbureau en Statbel. Deze groei van 0,14 % of +1 700 inwoners is evenwel de laagste die sinds 1998 werd opgetekend. In 11 van de 19 Brusselse gemeenten is de bevolking overigens zelfs gedaald.

De pandemie had een direct effect op het sterftecijfer. De neerwaartse trend van het aantal sterfgevallen, die in het BHG al vele jaren aan de gang is, werd in 2020 abrupt onderbroken. Het aantal sterfgevallen is met 23 % (+2 000 eenheden) gestegen ten opzichte van 2019. Ook de internationale migraties zijn veel lager: zowel de immigraties als de emigraties zijn met meer dan 20 % gedaald ten opzichte van 2019, waardoor ook het internationale migratiesaldo met 23 % is gedaald. Bovendien daalt het aantal geboorten in 2020, hetgeen de trend bevestigt die enkele jaren geleden is ingezet.

Hoewel het idee vaak wordt geopperd, is de stadsvlucht in 2020 niet toegenomen: het aantal emigraties naar de rest van het land is niet gestegen. Daarentegen is het aantal aankomsten uit de andere twee gewesten met 6 % gedaald, wat een gevolg kan zijn van de coronapandemie en de bijbehorende gezondheidsregels. Toch is het mogelijk dat sommige verhuizingen naar en van het BHG zijn uitgesteld vanwege de gezondheidscrisis en de onzekerheden die daarmee gepaard gaan.

Bibliografie

- BISA, HERMIA J.-P., 2021. *Demografische barometer 2020 van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest*, Focus van het BISA, 43. Brussel. Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse.
- FEDERAAL PLANBUREAU, STATBEL, 2021. [Demografische vooruitzichten 2020-2070](#), Federaal Planbureau, STATBEL, januari 2021.
- SOBOTKA T. ET AL., 2021, *Baby bust in the wake of the COVID-19 pandemic? First results from the new STFF data series*, [SocArXiv Papers](#).
- STATBEL, 2021, *Geboorten en vruchtbaarheid*, <https://statbel.fgov.be/nl/themas/bevolking/geboorten-en-vruchtbaarheid>.
- VAN BEMMEL N., 2021, *Babyboom leidt tot spitsuur bij de verloskundige*, [De Volkskrant](#), 28 juli 2021.

Glossarium en afkortingen

Eerste Kroon

Verwijst naar de wijken gelegen tussen de lanen van de Kleine Ring en de Middenring van de Churchill-laan (in het zuiden), de militaire lanen (in het oosten: Generaal Jacques, Generaal Meiser, Brand Whitlock, August Reyers, Generaal Wahis) en de spoorlijnen (in het westen).

Tweede Kroon

Verwijst naar de wijken die het verst van het stadscentrum gelegen zijn, voorbij de Middenring van de Churchill-laan (in het zuiden), de militaire lanen (in het oosten: Generaal Jacques, Generaal Meiser, Brand Whitlock, August Reyers, Generaal Wahis) en de spoorlijnen (in het westen).

Migratiesaldo

Het verschil tussen het aantal personen dat het grondgebied is binnengekomen en het aantal personen dat het grondgebied in een bepaalde periode heeft verlaten. Men spreekt van **internationaal migratiesaldo** voor personen die vanuit het buitenland binnenkomen en die naar het buitenland gaan en van **intern migratiesaldo** voor personen die van en naar de rest van het land komen of gaan.

Natuurlijk saldo

Het verschil tussen het aantal geboorten en het aantal overlijdens geregistreerd gedurende een periode.

Bruto sterftecijfer

Gemiddeld aantal overlijdens in de bevolking waargenomen voor een bepaald jaar, vaak uitgedrukt per duizend individuen.

Bruto geboortecijfer

Gemiddeld aantal geboorten in de onderzochte bevolking en voor een bepaald jaar, vaak uitgedrukt per duizend individuen.

Noten

1. De bevolking waar in deze Focus rekening mee is gehouden, is de bevolking de jure, die wettelijk gedomicilieerd is in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en waarvan sinds 1 januari 1996 de personen die kandidaat zijn voor het statuut van vluchteling afgetrokken zijn. Daarvoor werd deze groep niet buiten beschouwing gelaten en maakte ze deel uit van de officiële bevolking.
2. In tegenstelling tot de verwachtingen van de laatste bevolkingsprognoses van het FPB en Statbel (BISA 2021).
3. Deze sterke stijging van de mortaliteit heeft tot gevolg gehad dat de levensverwachting

bij de geboorte is gedaald, die 79,6 jaar bedraagt in 2020 in het BHG, ofwel 2 jaar minder dan in 2019 ([Sterftetafels en levensverwachting | Statbel \(fgov.be\)](#)).

De levensverwachting bij de geboorte is een indicator die het gemiddeld aantal jaar meet dat een pasgeborene kan hopen te blijven leven wanneer de sterfteomstandigheden die golden bij de geboorte gedurende de volledige levensduur ongewijzigd blijven. De daling is sterker voor mannen (-2,2 jaar, ofwel 76,9 jaar in 2020) dan voor vrouwen (-1,7 jaar, ofwel 82,2 jaar in 2020). Deze daling is toe te schrijven aan de wijziging van de sterfteomstandigheden in 2020, vooral als gevolg van de Covid-19-pandemie.

4. Tussen 2019 en 2020 is de bruto mortaliteitsgraad proportioneel met 13 % toegenomen in het Vlaams Gewest en met 20 % in het Waals Gewest, ofwel minder dan in het BHG (+23 %).
5. Het lijkt erop dat de impact van de pandemie op het geboortecijfer verschilt in functie van de landen, maar ook in functie van het tijdstip van de inzameling van de gegevens (Sobotka et al., 2021). Terwijl een enquête uitgevoerd in 2020 onder jonge Europeanen van 18-34 jaar voorspelde dat het geboortecijfer zou dalen (BISA, 2021), blijkt daarentegen uit de geboortes die in Nederland zijn waargenomen gedurende de eerste maanden van het jaar 2021 dat het aantal geboortes met 6 % is toegenomen ten opzichte van de afgelopen vijf jaar (Van Bommel, 2021). Deze babyboom zou een rechtstreeks gevolg kunnen zijn van COVID-19: binnen deze toch wel bijzondere gezondheidscontext zouden jonge gezinnen hun ouderschapsprojecten naar voren hebben geschoven. Hierdoor zouden ze het herstel van de vruchtbaarheid hebben versneld na de algemene daling die volgde op de economische crisis van 2008.
6. Uitgebreid naar het Verenigd Koninkrijk, Liechtenstein, Noorwegen, IJsland en Zwitserland.
7. En van elk van zijn 3 gewesten.
8. Onder de niet-Belgen zijn de Fransen veruit het talrijkst (67 200 op 1 januari 2021), gevolgd door de Roemenen (44 700) en de Italianen (34 900), waarmee ze voortaan de Marokkanen (34 000) voorbijsteken. Vijf andere groepen van Europese burgers overschrijden het aantal van 10 000 in het Brussels Gewest: Spanjaarden (29 600), Polen (21 000), Portugezen (19 200), Bulgaren (12 900) en Duitsers (10 800).

WETENSCHAPPELIJKE COÖRDINATIE

Astrid Romain

LEESCOMITÉ

Aina Astudillo Fernandez, Xavier Dehaibe, Saskia Hin

LAY-OUT

Arnaud Tignol

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Antoine de Borman - Perspective

©2021 Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Alle rechten voorbehouden.